

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

**VERSLAG van de Statencommissie Financiën, Economische Zaken en Bestuur –
22 januari 2021, Extra Commissievergadering**

Aanwezige commissieleden: Bosch (voorzitter), Baneke, Van Caldenberg, Depondt-Olivers, Ernst, Hermans, Lodewijks, Thewissen, Van Wageningen

Aanwezige burgercommissieleden: El Attal, Grippeling, Paas

Aanwezig namens Griffie: commissiegriffier Christie Dreezen, Statenmedewerker Josée Schulkens

Aanwezige GS-leden: Gedeputeerde Van den Akker, Gedeputeerde Burllet

Overige aanwezigen: de heren Bruens (directeur Brightlands Venture Partners) , Kloosterman (directeur Brightlands Venture Partners), Vonken (Financieel adviseur)

Afgemelde commissieleden: Loomans

1. Opening, mededelingen voorzitter, en vaststelling agenda

De voorzitter: Goedemiddag, ik open de vergadering. Goedemiddag allemaal. We hebben quorum, dus ik open deze extra ingelaste vergadering. Welkom hier in deze zaal en natuurlijk welkom aan onze volgers op afstand. Ik heb een afmelding ontvangen en wel van de fractie van de Partij voor de Dieren, de heer Loomans. Er staat één Statenvoorstel op onze agenda en ik neem dan ook aan dat u de agenda ongewijzigd vaststelt. Bij dezen, dank u.

2. ECONOMIE

2.1 G-20-088 Statenvoorstel inzake “Kenbaar maken van wensen en bedenkingen omtrent het deelnemen in een entiteit t.b.v. Brightlands Venture Partners Fund IV”, brief GS van 12-1-2021 (GS 2021-890)

De voorzitter: Wij zijn bij het punt 2.1 van de agenda. Dat is het stuk, het Statenvoorstel G-20-088, inzake Kenbaar maken van wensen en bedenkingen omtrent het deelnemen in een entiteit ten behoeve van Brightlands Venture Partners Fund IV, brief GS van 12-1-2021. U hebt de toelichting op het Statenvoorstel kunnen lezen. Aan u wordt gevraagd om op grond van artikel 158 lid 2 van de Provinciewet uw wensen en bedenkingen ter kennis te brengen van GS naar aanleiding van het voornemen om te besluiten tot een deelneming in een entiteit. Voordat we met de behandeling starten, krijgt u een tien minuten presentatie door een vertegenwoordiger van Brightlands Venture Partners. Ik geef daarvoor het woord aan de heer Casper Bruens. Ik heet de heer Kloosterman ook welkom. Hij is van Chemelot, dacht ik. De heer Casper Bruens geeft de uitvoering, neem ik aan. Aan u het woord.

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

De heer Bruens: Fijn, dank u wel voorzitter. Mijn collega Marcel Kloosterman is ook van Brightlands Venture Partners. Dus dank voor de uitnodiging. Ik zal proberen daarover zo helder mogelijk iets te zeggen. BVP staat voor Brightlands Venture Partners. We zijn bezig sinds 2004, dus we doen het al een tijdje. We zijn ooit gestart met Limburg Ventures samen met LIOF en DSM. Marcel en ik komen, heel lang geleden uit de DSM-stal. We zijn begonnen te investeren hier in de regio toen er nog geen Brightlands bestond, maar alleen een DSM-campus. Vanuit Limburg Ventures hebben we, ook samen met de mensen van LIOF twintig investeringen gedaan en hebben we eigenlijk de basis gelegd. In 2014 zijn we met de Chemelot Ventures gestart, waaraan ook de Provincie heeft deelgenomen. Naast de Provincie, ook weer DSM en LIOF en de Rabobank. Dat fonds is nu aan het einde van zijn investeringsperiode. Ook daar hebben we nu achttien investeringen gedaan. In 2017 hebben we vervolgens Brightlands Agrifood Fund opgericht, wederom met de Provincie aan boord en de Rabobank en LIOF en nog een paar andere investeerders om in Venlo te pionieren en ervoor te zorgen dat daar een aantal aansprekende startups gefinancierd worden en zich vestigen. Nu de investeringsperiode van Chemelot Ventures is geëindigd, willen we graag door op de ingeslagen weg en willen we doorgaan met 'Fonds IV', waarvan we hopen dat dit in totaal tot een fonds komt van € 60 miljoen. We verwachten dat we dit kwartaal, als alles goed gaat, met een bedrag van € 45 miljoen kunnen beginnen. We doen het nu met een team van tien personen, waar men dedicated is naar de verschillende toepassingsgebieden en die zal ik in het volgende slide ook even toelichten. Ik weet niet zeker of u dat zo kunt zien. Ik had mij niet helemaal gerealiseerd dat het zo'n grote zaal was. Ik zal het ook even toelichten.

We hebben het over de thema's van Brightlands, duurzaamheid en gezondheid. Daar gaat het eigenlijk over. Die streepjes, groen is duurzaamheid en rood is gezondheid. Dat kun je ook uitsplitsen naar verschillende campussen en dan gaat het over hernieuwbare chemie, circulaire chemie. De Circulair Hub valt daar ook onder. In het midden hebben we Agrifood. Dat is een stukje duurzaamheid, maar dat is ook een stukje gezondheid. Zeker aan de duurzaamheidkant zit men meer aan de agrikant, aan de foodkant meer aan de gezondheidskant. Dan aan de rechterkant, gezondheid en met name regeneratieve geneeskunde en biomedische materialen. Dat is dan voor een stukje ook nog de Chemelot Campus, maar in belangrijke mate ook in Maastricht. Op die manier komen de twee onderwerpen van de verschillende campussen aan boord. Nou, dan kun je zeggen; waar is dan Heerlen in dit plaatje, als je het over vier campussen in Limburg hebt en je hebt hier drie dingen? Nou, we zien de digitale technologieën vooral als ondersteuning van de drie gebieden waar we het hier over hebben. Dus wij als Brightlands Venture Partners, zullen niet in echte blockchain, hardcore blockchain technologieën gaan investeren, maar wel in technologieën, bijvoorbeeld als je het hebt over robotisering van celkweek of Design for Recycling-initiatieven of in de diagnostiek. Dus digitale technologieën die ten dienste staan van de drie gebieden die we hier noemen, nemen we wel uitdrukkelijk mee. Dus dat zijn de gebieden waar we ons op richten. Startups maar vooral ook scale-ups als het kan. Kijk er komen geen scale-ups als er geen startups zijn, dus als we die vroege fase helemaal overslaan dan is het niks begonnen. Van de andere kant, als we de kans krijgen, laten we het hele vroege fase stuk graag over aan anderen, aan hetzij middelen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland – een vroege fase financiering noem ik bijvoorbeeld – of aan initiatieven zoals LIOF die in het verleden had en hopelijk in de toekomst ook het Limburg Business Development Fonds. Maar ook Rabo heeft daarvoor initiatieven. Er zijn ook andere mogelijkheden. Dus als het kan, liever wat later, maar als het nodig is, zullen we ook vroeg investeren, want het gaat wel erom om die bedrijven ook hier naar de regio te halen, om ze hier te laten landen.

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

Dat doen we ook door bedrijven vanuit het buitenland hiernaartoe te halen. De eerste investering die we op het oog hebben voor Fonds IV is bijvoorbeeld een bedrijfje uit Aken, dat zich dan hier gaat vestigen op de Brightlands Campus.

Wat doen we nou eigenlijk? Waar gaat het eigenlijk over? We hebben het over investeren. Wat betekent dat dan? Wij investeren in jonge bedrijven. Wij verschaffen groeikapitaal. Dat betekent dat wij investeren en daarvoor nieuw uitgegeven aandelen krijgen. Dus de bedrijven geven nieuwe aandelen uit en dat is groeikapitaal waarmee die bedrijven door kunnen. Hoe vinden we die nou eigenlijk? Hier staat linksboven 150 leads per jaar. Dus we kijken naar ongeveer 150 mogelijke investeringen en dan doen we daarvan – dat zie je aan de rechterkant – pak hem beet 4 per jaar. Dus er valt veel af. We screenen heel veel. Waar halen we die vandaan? We gaan naar conferenties. We krijgen ze aangereikt vanuit collega's, vanuit ons netwerk, vanuit mede-investeerders, maar ook vanuit LIOF en Rabo en DSM en de RVO bijvoorbeeld. We benaderen ze ook proactief, dus vanuit de gebieden die we afdekken, maken we ook analyses om te kijken, wat gebeurt er in die gebieden? Wat zijn nieuwe ontwikkelingen? Wat zijn de veelbelovende startups? Die gaan we ook proactief benaderen. 'Weet je, we hebben hier een prachtige propositie vanuit Brightlands. We denken dat jullie er baat bij hebben om daar een link mee te hebben. Kunnen we praten over een mogelijke investering?' Dus kijken of we die link kunnen versterken en eventueel ook ervoor kunnen zorgen dat die bedrijven hier op Brightlands landen. Dat zou helemaal mooi zijn. 150 leads, daar maken we... We schiften. Dan willen we proberen om het te snappen en dat leggen we uit in een samenvatting in dat proces. Als we het snappen, dan gaan we, wat we noemen, soebatten. De 6 S'en noem ik dat weleens. Dus schiften snappen, soebatten met de bedrijven, met co-investeerders om te kijken, kun je het eens worden over de condities. Vervolgens gaan we ze echt selecteren en kiezen welke we wel en welke we niet gaan doen, dus besluiten om te investeren. Als we dat hebben gedaan dan gaan we een hele periode samenwerken en supporten. Ervoor zorgen dat die bedrijven een succes worden. Daarvoor schakelen we de netwerken in die we hebben en ook Brightlands en alle expertise die daar aanwezig is. Uiteindelijk moet het ook leiden tot scheiden, want wij investeren ook om rendement te maken. Dat betekent dat we na een aantal jaren, als die bedrijven een ontwikkeling hebben doorgemaakt, waarde hebben gegenereerd, waarde hebben ontwikkeld, dan is er op een gegeven moment ook wel een natuurlijk moment om afscheid te nemen en zo'n bedrijf onder te brengen, of in een veel grotere entiteit met veel meer wereldwijde dekking zodat die bedrijven verder kunnen groeien. We hebben dat bijvoorbeeld in het verleden gedaan met een bedrijf in Maastricht van PharmaCell dat verkocht is aan Lonza. Dat Lonza groeit nu op de Chemelot Campus. We zijn ooit met 12 mensen bij PharmaCell gestart. Toen wij het verkochten waren dat 120 mensen en nu zijn het 500 mensen. Dus dat zijn voorbeelden waarbij het echt doorgroeit en waarbij het ook echt effect heeft, als je het hebt over banen.

Iets over waar het dan toe leidt. Je kunt prachtig investeren, maar het moet ook wel tot resultaat leiden en dat resultaat is niet alleen maar rendement, maar dat is wel belangrijk. Wat we tot nog toe hebben gerealiseerd, is ongeveer twee keer de inleg. Dus wat investeerders hebben ingelegd, krijgen ze dubbel terug. Dat is ongeveer wat we beloven. We zijn daar ook wel een beetje conservatief in. We proberen om niet meer te beloven dan wat we echt denken waar te kunnen maken. Er zijn ook wel investeringsfondsen die beloven dat je 25% per jaar kunt maken. De meeste beloven dat wel, maar maken dat niet waar. We zitten met dit rendement wel net in het topkwartiel van de Europese Venture Capital-fondsen, dus we doen het eigenlijk mede door die inbedding in de Brightlands Campussen best goed en als je dan daarnaast neemt dat we ook de neveneffecten realiseren.

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

Je krijgt wel die bedrijven hier. Je krijgt wel de banen hier. We krijgen veel mede-investeerders ook weer hiernaartoe. We krijgen grote bedrijven die onze startups kopen en die zich dus ook hier vestigen. Ik noem BASF die Isobionics heeft overgenomen. Lonza heb ik al genoemd. Fresenius heeft zich gevestigd in Geleen na een overname van EnzyPep. Zo zijn er een aantal. Dat soort grote bedrijven krijg je ook hier en als die hier verder groeien, dan geeft dat basis, dat geeft kritische massa en dat geeft ook een fundament onder die campussen.

Dan nog iets over de bijdrage van RVO. We hebben in oktober een aanvraag gedaan bij RVO in het kader van de Seed Capital regeling. Er was een tender uitgeschreven en die was in totaal € 20 miljoen. We hebben nogal bold, denk ik daar € 10 miljoen van gevraagd, het maximumbedrag. Er waren veel aanvragen, dus we dachten: gaat dat wel goed?' Dus het was angst en beven en we waren natuurlijk heel blij begin december dat zij ons lieten weten dat ons de volledige € 10 miljoen is toegezegd. Waarom doen zij dat nou? Ja, natuurlijk omdat we een hartstikke goed plan hebben ingediend. Dat snapt u, maar het is ook niet voor niks. Die link met dat ecosysteem. We hebben het hier puur gefocust op Renewable Chemistry. Op de sterkte van de Circulair Hub, de grote plannen die er zijn. Die tender was ook gericht: zorg er nou eens voor dat die startups ook kunnen groeien. Daarom was er ook iets meer geld beschikbaar. Daarom hebben we ook meer gevraagd en daarmee laten we zien dat we dat soort bedrijven hier tot wasdom kunnen laten komen, natuurlijk ook op basis van het trackrecord en de professionaliteit die we in de afgelopen jaren hebben opgebouwd. Dat durf ik nu wel even onbescheiden te zeggen. Dat is ook het geval.

Aan de rechterkant is dat misschien nog een leuk plaatje. We zien de top tien van investors hubs op het gebied van materialen. Dan zie je in de top tien zowel Geleen als Maastricht staan met BVP als belangrijkste investeerder. Dat vonden we zelf wel een erg fijn plaatje om te zien. Daarmee, kijk we zijn nog lang niet zo ver als andere hubs. We hebben nog heel veel te doen, dus de boodschap is ook: Brightlands, het verhaal is prachtig, maar we staan pas aan het begin. Er moet nog heel veel gebeuren om het echt stevig genoeg te maken. Het moet echt nog meer body krijgen, maar de basis is er. Daar willen we met hart en ziel aan werken. We hebben daar een team voor, dat dit ook met passie doet en die voor die impact op duurzaamheid en gezondheid toch wel een extra stap wil zetten. Dus dat is wat wij graag willen doen. We hebben de Provincie daar graag bij aan boord. We hebben daar mooie andere partijen bij. We gaan er ook nog meer partijen bijhalen als dat even kan. Een van die partijen die we overigens hebben benaderd is het European Investment Fund, waarbij we ons realiseren dat dit nog een hele slag wordt, omdat zij toch fondsen willen van minstens € 100 miljoen. Dus daar zijn we nog een beetje aan de kleine kant, dus we zullen daar echt nog wel eventjes wat stappen moeten zetten. Maar we gaan er wel voor. Dat was het eigenlijk even, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dank u mijnheer Bruens. Dan kan ik nog even melden dat de sheets van deze presentatie terug te vinden zijn in iBabs. Wie van de commissieleden heeft nog vragen aan mijnheer Bruens? Mijnheer Van Wageningen.

D66 (Van Wageningen): Ik stel het als een technische vraag. RVO, het Seed Fund doet mee. Een compliment trouwens daarvoor. Er staat ook in het stuk wat wij gekregen hebben dat zij een achtergestelde positie accepteren. Wat krijgen ze daarvoor terug?

De heer Bruens: Ja, het is een prachtige regeling, tenminste voor investeerders. Dit is ook niet voor niets in het leven geroepen om juist investeerders wat meer armslag te geven.

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

De regeling is zo dat zij een renteloze lening aan het fonds verstrekken. Bij die lening is, behalve dat hij renteloos is, de terugbetalingsregeling ook heel attractief. Zij dragen de helft bij van de investering en ze hoeven maar een kwart terug, even over de duim. De regeling is zo dat van de exit-opbrengsten die wij genereren, in eerste instantie krijgen wij 80% en zij 20% van de revenuen totdat wij ons geld terug hebben. Dan is het fiftyfifty, totdat zij hun geld terug hebben en dan weer 80%-20%. Maar grosso modo is het driekwart voor ons en een kwart voor RVO. Dat is hartstikke aantrekkelijk, want dat betekent dat RVO in onze plannen, zoals wij nu denken dat het zal gaan, dan krijgen zij net wat meer dan hun inleg terug, terwijl wij een rendement maken van 15% per jaar op die investering. Dat is voor ons gunstig en voor hen is het ook de bedoeling dat het stimulerend werkt.

De voorzitter: Dank u. Wie van de commissie nog meer? Mijnheer Thewissen.

Samen Voor Limburg (Thewissen): Dank u wel voorzitter. Ik lees in slide nummer 4 volgens mij, rechtsonder staat dat elke BVP € 1, € 5 triggert. Dat triggert mij weer. Mijn vraag is, wat bedoelt u daarmee?

De heer Bruens: Ja, een terechte vraag. Nou, wij investeren nooit alleen. Dat heb ik niet verteld, maar wij investeren nooit alleen. We halen er altijd co-investeerders bij en dat betekent... Dat heeft diverse voordelen. Dat betekent dat ons bedrag ook niet zo groot hoeft te zijn, als we dat samen met anderen delen. Dat is één. Twee, die co-investeerders brengen ook andere perspectieven voor zo'n startup mee. Dat betekent dat je verschillende visies hebt. Je moet het wel eens zijn. Je moet wel in de basis hetzelfde perspectief hebben, maar ook die andere partijen brengen wat 'to the table'. Je moet je voorstellen, dit soort startups hebben geen hele gebalanceerde managementteams. Dat zijn een paar ondernemers die met passen en meten toch dingen voor elkaar krijgen, dus vaak hebben zij die support van investeerders nodig om die hiaten op te vullen. Dus dat brengt ook iets met zich mee. Als wij investeren dan is het vaak zo, voor elke € 1 die wij investeren, komen er € 3 van andere investeerders bij, van equity investeerders. Daarnaast is het zo dat we ook proberen om, we noemen dat smart money, ander geld aan te trekken om op die manier daarvoor nog een keer een hefboomwerking te krijgen. Vaak zijn dat subsidies. In veel gevallen is dat innovatiekrediet, dat ook weer van RVO ter beschikking staat. De meeste van onze participaties hebben ook een innovatiekrediet of maken op een andere manier gebruik van extra middelen. Op die manier en € 1 op € 5 is zelfs nog aan de conservatieve kant. In de praktijk is dat nog een beetje meer. Dan kun je dus een hele financiering optuigen terwijl wij daar maar een vijfde hoeven te doen en dan kun je met een relatief klein fonds zoals wij zijn, toch nog behoorlijk wat meters maken.

De voorzitter: Mijnheer Thewissen, u had een vervolgvraag? Ja.

Samen Voor Limburg (Thewissen): Er staat 'track-record: rendement en impact'. Daarin ben ik altijd zeer geïnteresseerd. Ik ben daar ook benieuwd naar. Hier staan zaken wat het opgeleverd heeft, resultaten. Maar om dat goed te kunnen beoordelen zou ik ook graag weten hoeveel geld daar überhaupt al naartoe is gegaan. Pas dan kunnen wij bepalen of het rendement opweegt tegen de investeringen. Dus wat is er al aan geld ingestoken? Dit heeft het opgeleverd, maar ook graag zonder dat wij nog een aantal optelsommetjes moeten maken. Dus graag een bedrag wat er al ingestoken is.

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

De heer Bruens: Wat wij tot nog toe hebben geïnvesteerd feitelijk? Ik heb in de eerste slide genoemd hoeveel geld er geëncmitteerd is aan die fondsen. Niet al dat geld is al op. Bijvoorbeeld Chemelot Ventures is nu wel aan het einde van zijn investeringsperiode. Dat betekent dat we geen initiële investeringen meer doen, maar we hebben nog wel geld in kas om vervolginvesteringen te kunnen doen, voor als in de komende 6 jaar die bedrijven nog extra geld nodig hebben. Dat hebben we wel gepland en dat hebben we ook. Dus daarvoor hebben we gepland en dat is ook nog in kas. Chemelot Ventures heeft nu ongeveer € 24 miljoen geïnvesteerd. Limburg Ventures heeft zo'n € 15 miljoen, dus dat is € 39 miljoen en Agrifood zit op pak hem beet € 2 miljoen. Dus een dikke € 40 miljoen hebben we geïnvesteerd. Dat is het ongeveer. Daar gaan nog wat kosten vanaf, dus dat is niet helemaal een investering. Ja, maar in die orde van grootte.

De voorzitter: Dank u. Mijnheer Van Caldenberg, u had een vraag?

De SP (Van Caldenberg): Ja voorzitter correct, want hier zie je een aantal positieve resultaten. Nou hebben we ook in de afgelopen jaren een soort van economie gehad waar de bomen tot aan de hemel groeiden. Wat ik eigenlijk niet gezien heb in de sheets... Het kan aan mij liggen dat ik het niet helemaal snap hoor, maar hoe u omgaat met het risicomanagement, want u doet voor forse bedragen investeringen. De economie ziet er nu iets anders uit. Misschien op Chemelot zal het nog anders zijn dan in andere delen van de economie, maar de economie krijgt toch een tik. Wat zijn de consequenties voor het fonds? Bij wijze van spreken, hoe gaat u daarmee om? Stelt u zich voor, u komt als fonds in de problemen, wat voor consequenties heeft dat voor de reële Limburgse economie?

De heer Bruens: Ja, goede vraag. Er staan wel een paar, maar ik realiseer me dat dit aan de kleine kant is. Er staat wel iets over risico's, dus we hebben dat daaraan toegevoegd. Maar laat ik even daarop ingaan. Het is natuurlijk zo, alle investeringen die wij doen, zijn allemaal in initiatieven waarvan je bij God niet weet... Wij proberen dat natuurlijk zo goed mogelijk te doen, maar je weet niet van tevoren of dat een succes wordt. Dus datgene wat wij kunnen doen, wat je met redelijkheid kunt doen, doen we. Dus we duiken daar diep in. We proberen echt goed te snappen wat er gaande is. We halen daar ook experts bij. We halen daar natuurlijk ook de mensen van de campussen bij, maar het blijft natuurlijk toch best risicovol, want het is ook zo dat al die bedrijven waarin we hebben geïnvesteerd, op het moment dat je investeert, is alles halleluja en ziet het er prachtig uit, maar dan komt op een gegeven moment de realiteit om de hoek en dan krijg je de tegenslagen. We zijn daar langzamerhand ook aan gewend geraakt, dat dat soort dingen gebeuren. We zijn niet helemaal meer van slag en we gaan dan aan de slag samen met de andere investeerders, met de bedrijven om te kijken wat je eraan kunt doen. Vaak is dat toch een weg die je moet gaan en waarbij we ook incalculeren dat er weer extra geld bij moet of dat er mensen bij moeten of dat er mensen moeten worden vervangen. Dus dat is een tamelijk intensief proces. Daar besteden we ook ongeveer de helft van onze totale tijd aan, aan het supporten van die bedrijven, om ervoor te zorgen dat ze uiteindelijk de weg naar de uitgang weten te vinden, want daar gaat het toch om, dat ze succesvol worden. Van alle investeringen die we hebben gedaan, heeft tot nog toe ongeveer een kwart het niet gehaald. Dus tot nog toe bestaat driekwart nog en dat is eigenlijk qua... Ik vind dat meevallen. Ik had zelf eigenlijk gedacht toen we begonnen dat het slechter zou zijn. Daarvan zijn een aantal bedrijven die gewoon een beetje winstgevend zijn en waarvan wij nooit de grote rendementen zullen halen. Dus het gaat altijd om een paar bedrijven die daar met kop en schouder bovengaan zullen steken.

Dat is op zichzelf ook niet erg. Gelukkig hebben we die ook in de portfolio zitten. Er zitten een paar

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

parels in waarvan we denken, ja dat is zo mooi, dat wordt ook heel groot. Dus die kennis en kunde vanuit de campussen en natuurlijk ook een beetje bij onszelf, dat helpt enorm mee. Dat is eigenlijk de grootste risicobeperker. Als het nou met het fonds misgaat? Ja dat, ik weet niet zeker of ik de vraag helemaal goed interpreteer, maar als wij op een gegeven moment niet meer mee kunnen, als wij niet meer kunnen mee-investeren, dan is het risico voor het fonds dat anderen dat wel doen en dat wij dus verwateren en dat we uiteindelijk niet zo'n hoog rendement maken. Dan moeten anderen dat gaan doen. Voor de Limburgse economie? Zolang het bedrijf goed genoeg is en anderen dat zouden financieren, is dat niet rampzalig. Het is, denk ik ook alleen maar goed als er ook andere fondsen komen die in de Limburgse economie investeren. Wij willen niet, het is niet onze ambitie om de enige te zijn. Nee, wij proberen juist andere co-investeerders naar deze regio te halen om te zeggen: kijk eens wat een mooie initiatieven hier zijn. Dat lukt ook heel goed.

De voorzitter: Dank u. Nog een vraag, mijnheer Van Caldenberg.

De SP (Van Caldenberg): Ja, ik denk dat dit hartstikke goed is. Maar de vraag is even meer, kijk u doet een investering en daarbij loopt u als fonds ook een aantal risico's en als het dan bij een bedrijf misgaat, dan heeft u dat gecalculeerd en dan heeft u daarop een prognose gemaakt. De vraag is eigenlijk, er komt een conjuncturele omslag aan, bij wijze van spreken en dat betekent niet dat het over een bedrijf gaat. Dat gaat misschien over de hele portfolio die in de problemen raakt. Heeft u dan ook als fonds aansprakelijkheid dat u risico loopt ten aanzien van de hele portefeuille en dat de aandeelhouders van uw fonds daar ook aansprakelijkheid voor dragen, bij wijze van spreken?

De heer Bruens: Ja, die vraag snap ik. Nee, we zijn altijd minderheidsaandeelhouder. Typisch hebben wij ongeveer tussen de 10% en 30% van de aandelen. We zijn altijd minderheidsaandeelhouder. We hebben geen liabilities als er iets misgaat met het bedrijf. Dus ook het fonds heeft geen liability, dus ook de Provincie heeft die liabilities niet. Laat dat heel helder zijn. Dat is niet het geval.

De SP (Van Caldenberg): Helder.

De voorzitter: Niemand meer van de commissie?

De heer Bruens: De vraag is overigens wel terecht want COVID heeft natuurlijk ook invloed op onze portfolio. Van een aantal medische bedrijven, die bezig waren met clinical trials of er net mee zouden beginnen, die zijn allemaal stopgezet. Je kunt je voorstellen dat dat gewoon voor die bedrijven leidt tot vertraging. Sommige bedrijven hebben daar nu al een jaar vertraging door en hebben dus meer geld nodig bijvoorbeeld. Dus jazerker, dat gebeurt. Ja.

De voorzitter: Niemand meer? Dan mijnheer Bruens, dank u voor de toelichting. Dan gaan we verder. Dan starten we met de behandeling.

De heer Bruens: Ik zal de laatste slide laten zien, dat was mij gevraagd. Dat zal ik even doen. Het is niet de bedoeling dat u dit ziet. Dat zijn wat annexen, maar de laatste slide wil ik laten zien. Namelijk deze. Dank u wel. Wij mogen gaan, denk ik?

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

De voorzitter: Ja, als u dat wilt. U kunt ook hier blijven.

De heer Bruens: Mogen we blijven?

De voorzitter: U mag ook hier blijven.

De heer Bruens: Oh, graag. Ja.

De voorzitter: Ja. Dan starten we de behandeling en we doen dat in twee termijnen met de bekende spreektijden en interrupties. Ik geef het woord aan mijnheer Lodewijks. Mijnheer Lodewijks, aan u het woord.

De VVD (Lodewijks): U verrast ons elke keer weer met de volgorde die u uitstippelt.

De voorzitter: Nou niet altijd. Ik wissel, moet u maar kijken. Dat zou niet goed zijn.

De VVD (Lodewijks): Dank u wel. Bedankt voor de presentatie. Het mooie van de presentatie is dat een groot aantal vragen die ik had richting GS, maar ook richting u, inmiddels wel beantwoord zijn. Maar dan stel ik misschien toch een paar vragen om een reflectie te krijgen van het College, van de Gedeputeerde.

Even een paar opmerkingen vooraf. Een goed vestigingsklimaat voor technostarters en scale-upbedrijven is belangrijk voor de toekomstige economische ontwikkeling van Limburg. Technostarters kunnen in een relatief korte tijd uitgroeien tot een belangrijke drager van onze economie, maar dan is wel een aantal randvoorwaarden van belang. Belangrijke randvoorwaarden zijn bijvoorbeeld een goede wetenschappelijke kennisinfrastructuur, het hebben van een goede werkomgeving met beschikbaarheid van incubators en laboratoriumruimte, het aanbod van jong talent, netwerken, begeleiding, coaching, samenwerkende campussen en niet in de laatste plaats, het kunnen aanbieden van durfkapitaal, juist omdat in de eerste fase van de startups, de technologische ontwikkeling veel investeringen vragen, terwijl het succes in de markt zich nog moet uitwijzen. Tegelijkertijd weten we uit onderzoek dat het aantal scale-upbedrijven in Limburg achterblijft bij het landelijke gemiddelde. Een belangrijk signaal dat de beschikbaarheid aan durfkapitaal nodig is, maar tegelijkertijd voor ons ook een signaal dat het prioriteren van beleid gericht op het verbeteren van het vestigingsklimaat voor starters en scale-upbedrijven meer geëxpliciteerd moet worden, dan nu het geval is. Wij doen dan ook een beroep op dit College om daarvan werk te maken. In relatie tot de campusontwikkeling hebben we dit verzoek al eerder uitgesproken.

Met betrekking tot dit voorstel kunnen we zeggen dat wij daar positief tegenover staan, zeker omdat meerdere partijen deelnemen, waaronder DSM, de Rabobank en LIOF en het Rijk, dat deelneemt via de Seed Capital regeling en daardoor een lagere risicoreservering toereikend is. De treasury-afdeling van de Provincie heeft positief geadviseerd en ook wij zijn van mening, zoals ik net aangaf, dat het durfkapitaal een belangrijk instrument is voor het vestigingsklimaat van technostarters en scale-upbedrijven.

Tegen deze achtergrond hadden we nog wel een aantal vragen. Die hebben betrekking op de scope van het fonds, de organisatie, de doelgroepen en de financiering. Op de eerste plaats de scope.

Wat net al aan werd gegeven, is dat in deze scope met name circulair materiaal en gezondheid

Financiën, Economische Zaken en Bestuur – 22 januari 2021 (Openbare vergadering)

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

worden geprioriteerd, maar dat Artificial Intelligence, de digitalisering, de robotisering eigenlijk ondersteunend zijn. De vraag is wat vindt de Provincie daarvan. Achten wij voor het vestigingsklimaat van Limburg ook niet die fondsen relevant? Zijn die er al? Of hebt u daar inmiddels al contact mee? Een tweede vraag betreft de synergie en de afstemming tussen de drie fondsen, die aangestuurd worden door Brightlands Venture Partners. In het voorstel geeft u aan dat Fonds IV een logische, synergetische en natuurlijke aanvulling is op de andere fondsen. Hoe belangrijk acht u als aandeelhouder bij deze twee van de drie fondsen, de integraliteit van de aansturing? Hoe belangrijk acht u die en de gemaakte keuzes die Brightlands Venture Partners maakt? Wat speelt daarbij bijvoorbeeld een belangrijke rol? Zojuist werd ook even gerefereerd aan het European Investment Fund. U geeft aan, hoe groter het fonds is in omvang, hoe beter. In het voorstel staat: 'Vergroting via het Dutch Future Fund moet volhardend opgevolgd worden.' Wat bedoelt u hiermee? En een vraag die inmiddels beantwoord is, is of aansluiting van andere partijen ook mogelijk is, bijvoorbeeld op investeringsniveau, dan wel in het fonds. Dat blijkt de modus operandi te zijn. Even over de doelgroep. Wat betreft de doelgroepen hanteert de Seed fund regeling van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland dat het gaat over een technostartend bedrijf die maximaal zeven jaar na de eerste commerciële verkoop actief zijn. Het gevoel zegt dat dat veel breder is, of laten we zeggen dat de behoefte veel breder ligt. Men gaf net al aan dat ook vroegstarters die nog in de ideefase zitten welkom zijn. Maar hoe kijkt u daartegenaan? Criteria als investeringen tussen de € 500 K en € 1,5 miljoen; in hoeverre sluiten die eigenlijk die vroege investeerders of die vroege technostarters uit of juist niet? Dan een vraag, in hoeverre ziet u dit fonds als een instrument voor het aantrekken van bedrijven naar Limburg? Daaraan werd net ook al gerefereerd. Of legt u als Provincie meer prioriteit bij de doorgroei en de ontwikkeling van Limburgse initiatieven? Wanneer is dan vanuit die optiek een Fonds IV succesvol?

De voorzitter: Mijnheer Lodewijks, kunt u afsluiten?

De VVD (Lodewijks): Ja. Dan sla ik even de financieringsvragen en de organisatievragen over, maar die zijn ook al deels beantwoord. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Depondt.

Het CDA (Depondt-Olivers): Ja, voorzitter. Ik kan er kort over zijn. Prima initiatief. Ook overigens nog dank voor de nadere toelichting. Het enige dat ik erover zou willen zeggen, is dat ik Fonds IV heel veel succes toewens.

De voorzitter: Dank u mevrouw Depondt. Mijnheer Grippeling.

De PVV (Grippeling): Dank u voorzitter. De Brightlands Campussen worden magneten voor talenten genoemd. De personen die daar zitten willen graag onderzoeken en ondernemen, heb ik begrepen. Het gaat de PVV om het verbeteren van de werk- en leeromgeving. Helaas dreigen regelmatig goedgeschoolde mensen daardoor buiten de boot te vallen. Buiten de boot te vallen door technologische innovaties, vanwege een vaardighedenvoorkeur, wat net ook al even ter sprake kwam, waarbij soms blind wordt gestaard op bepaalde talenten en eigenschappen waardoor juist een ongewilde baanpolarisatie plaatsvindt. De PVV vindt dat wij op een verstandige manier moeten investeren, dus niet structureel in buitenlandse arbeidskrachten met de bijkomende nevenschade

Financiën, Economische Zaken en Bestuur – 22 januari 2021 (Openbare vergadering)

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

soms, maar inzetten op innovatie en werkgelegenheid voor Limburg zelf. De PVV vindt ook dat wij maximaal gebruik moeten maken van de strategische ligging van Limburg. Limburg is ideaal als logistiek- en distributiemiddelpunt, zoals het Roergebied het achterland is van de Rotterdamse haven, zoals dat vaak wordt genoemd, wordt Zuid-Limburg ook terecht het voorland en de binnenhaven voor België en Duitsland genoemd. Volgens het UWV is er een groei in technische functies. Tevens neemt de vraag naar hoveniers toe en de vraag naar vrachtwagenchauffeurs stijgt ook. De aangenomen motie van de PVV tijdens de begrotingsbehandelingen om de baanpolarisatie aan te pakken sluit mooi daarbij aan, want voor de PVV Limburg gaat het inderdaad niet alleen om financieel voordeel, maar gelijk daaraan gekoppeld ook om een brede maatschappelijke ontwikkeling en de werkgelegenheidsgroei in deze provincie.

Het werd net ook al even aangehaald door een collega. 2021 wordt hoogstwaarschijnlijk een heel moeilijk jaar. Heel veel ondernemers – en dat heeft met corona te maken – en dus ook werkgelegenheid zullen mogelijk verdwijnen door de veroorzaakte coronacrisis. Dat vraagt om anticyclisch investeren. Wat dat betreft is deelname aan deze investering geen slechte zaak, vindt de PVV, maar die spreekt dan wel de wens uit dat de financiële bijdragen van de Europese Unie een zeer belangrijk deel gaan uitmaken van de totale som van dit Fund IV. Alleen op die manier creëer je namelijk een zo stabiel mogelijke Limburgse economie binnen een zo eerlijk mogelijk Europees speelveld. De vraag is dus in hoeverre wordt de Provincie eigenlijk actief betrokken bij de besteding van deze risico-investeringen.

Voorzitter, in het rapport staat bij afwegingen van alternatieven en motivering dat PS al heeft ingestemd. Dat is net ook al even ter sprake gekomen bij de risico-investering van € 1 miljoen. Maar stel, financieel ondersteunde starters groeien door naar scale-ups en dan mogelijk naar een echte onderneming, dan mogen zij vervolgens gebruik gaan maken van de MIT-regeling. Zo lijkt het dat daardoor eigenlijk een deel van het bedrijfsleven constant aan het infuus zit waarvoor de Provincie structureel vervolgens flink in de buidel moet tasten. De vraag is daarbij, hoe kunnen wij de deelname aan Fun IV plaatsen binnen het kader van de bestaande gesubsidieerde MIT-regeling? De PVV vraagt zich ook steeds meer af of Brightlands inmiddels een beetje fungeert als een bodemloze wensput waar altijd onbeperkt geld in kan worden geworpen en waarbij dan na afloop de hoop wordt uitgesproken dat alle wensen maar mogen uitkomen. Een vraag in het verlengde daarvan, waarom vinden reguliere – dat blijkt ook uit het stuk, dat haal ik uit het stuk – investeerders het eigenlijk een te hoog risico om te investeren in startups hier in Limburg? Waar zijn dan de verwachtingen op gebaseerd, dat dit BVP Fund zo'n succes gaat worden in Limburg?

Voorzitter, de PVV spreekt de wens uit dat deelnemende startups en scale-ups hoofdzakelijk in Nederland gevestigd zijn en ook in Nederland blijven. Dus niet dat zij zich dus zomaar kunnen verplaatsen naar het buitenland. De PVV spreekt ook de wens uit dat de startups en scale-ups de risico-investeringen vanuit de overheid en de daaruit voortvloeiende creatieve of technologische ontwikkelingen niet kosteloos naar buitenlandse ondernemingen mogen laten verdwijnen. Daar hebben we ook een voorbeeldje van. Op de Brightlands Chemelot Campus in Geleen wordt heel hard gewerkt aan baanbrekende technologieën om nieuwe grondstoffen te maken uit afval. De meeste mensen weten dat. Nu blijkt en dat stond laatst in de krant, dat een hele handige Britse ondernemer daar nu op grote schaal op een winstgevende manier waardevolle grondstoffen wil gaan winnen met het gebruik van plastic uit Nederland. Blijkt hieruit niet dat een handige Britse ondernemer nu heel handig en gratis gebruik gaat maken van de door de Limburgse Provincie gefinancierde en ontwikkelde technologie?

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

De PVV vindt nogmaals dat we niet zomaar geld moeten laten wegvloeien naar handige buitenlandse ondernemers. De technologische innovaties die op Brightlands Campussen worden bedacht, moeten werkgelegenheid en inkomsten opleveren voor de Limburgse inwoners.

Verder heeft de PVV zijn bedenkingen over Sturing in Samenwerking uit het rapport, 6.3. Die is nog niet vastgesteld, voor zover wij hebben begrepen. Aangezien 6.3 een nieuwe werkmethode is, kan de Gedeputeerde misschien deze deelname aan dit Fund op dat gebied eens met ons doorlopen? Hoe gaan wij monitoren dat dit Fund, de aanvragen die binnenkomen binnen de specifieke SIS-doelstellingen passen?

De voorzitter: Mijnheer Grippeling, hoe ver bent u?

De PVV (Grippeling): Ik heb nog een paar vragen. Dan ben ik klaar. Inderdaad, nog drie vraagjes. De verliezen worden in eerste instantie gedragen, dat heb ik gelezen in het rapport, binnen het Seed Capital deel. Dat is dus de Provincie Limburg. Niet? Ik wacht op het antwoord. De zogenaamde risico-investering van DSM en de Rabobank, lopen die dan minder risico? Hoe zit dat precies? Misschien heb ik dat verkeerd begrepen. De volgende vraag. Bieden wij in Limburg voldoende om bijvoorbeeld scale-ups te behouden? Zijn er voldoende geschikte locaties of voldoende geschikt personeel aanwezig? Hoeveel ondernemingen zijn nu een scale-up, vanaf 2004 in Limburg? Is er een voorbeeld van zo'n succesvolle scale-up? Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u mijnheer Grippeling. Mijnheer El Attal.

De PvdA (El Attal): Ja, dank u wel. Wij zijn in principe hier helemaal blij mee en hebben ook geen wensen en bedenkingen. Een korte vraag. Allereerst bedankt aan de spreker voor het schetsen van een stukje context en historie. We lezen dat er inzet zal zijn op cofinanciering. Dat hoorden we net ook en dat dit naar verwachting kan leiden tot een investeringsomvang die zes keer de omvang van het BVP-fonds heeft. Naar aanleiding van de presentatie ga ik ervan uit dat die naar verwachting komt vanuit resultaten behaald in het verleden. In hoeverre bieden die garanties voor de toekomst? Om het een beetje cliché te stellen, gezien een mogelijk economisch minder zonnige toekomst. Dan lezen we ook helaas dat Limburg in Nederland behoort tot de categorie provincies met het minste aantal scale-ups, ondanks de inspanningen van de Provincie. Dat blijkt uit cijfers van het CBS. Nu hadden we al van die fondsen. Drie, dat lezen we. Dan is de vraag, in hoeverre bieden dit soort zaken genoeg middelen en mogelijkheden om ons op dat lijstje naarboven te werken? Verder zien we dit als een nuttige toevoeging aan het economische klimaat in Limburg. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u mijnheer El Attal. Mijnheer Thewissen.

Samen Voor Limburg (Thewissen): Dank u wel voorzitter. Nog bedankt voor de presentatie en de beantwoording van de vragen. Even kijken. Er liggen stukken ter geheimhouding. Dat snappen wij. Maar los van die geheimhouding een vraag. Kan de Gedeputeerde meer inzicht verschaffen in de totstandkoming en de specifieke eigenschappen van de renteloze lening van RVO? Dat is de eerste vraag. We lezen ook dat de doelstellingen van BVP Fund IV en de investeringscriteria voor het verkrijgen van financiering uit dat Fund de afgelopen periode samen met de beoogde aandeelhouders zijn uitgewerkt. Dit heeft geleid tot het voorliggende plan.

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

De vraag is, heeft het fonds dat plan op enig moment met PS gedeeld? Zo ja, dan zouden wij graag nogmaals een afschrift ontvangen, want dat hebben wij niet in ons bezit. Het kan zijn dat we dat gemist hebben, hoor. Als het niet gedeeld is, waarom niet? Dan zouden we dat graag alsnog ontvangen. Daarnaast, u betoogt dat de Seed Capital regeling van € 10 miljoen met RVO een gunstige regeling is, waarbij verliezen in eerste instantie gedragen worden binnen het Seed Capital-deel. Met het risico dat die vraag al beantwoord is, volgens mij is dat zo, maar ik twijfel, dus ik stel hem toch nog maar eens. Kunt u nader toelichten waarop deze risico-mitigerende aannahme is gebaseerd?

Met betrekking tot de risico's, een daarvan, dat benoemt u, is het ontbreken van controle door PS. Dat dit enkel achteraf kan geschieden. Wij zijn van mening dat een venture capital-entiteit ruimte moet krijgen om haar business te runnen zonder al te veel tijd te verliezen aan allerlei verstorende elementen. Echter GS ontvangen als aandeelhouder een periodieke terugkoppeling van de behaalde tussentijdse resultaten van het fund, al dan niet afgemeten aan KPI's. De vraag is, kunnen wij als PS ook op gezette tijden, of dat nu een of twee keer per jaar is, op dezelfde wijze worden geïnformeerd over de voortgang? Zo nee, hoezo niet? Een ander risico is het feit dat het vermogen van de entiteit slechts kan worden besteed aan het statutaire doel, ook als de beleidsprioriteiten gedurende de rit wijzigen. Een vraag die wij aan de Gedeputeerde hebben is: dat lijkt een weinig flexibel construct, waarom is hiervoor gekozen? Vervolgens, de voorloper, Chemelot Ventures heeft het einde van de investeringsperiode bereikt, lezen we. De aandeelhouders hebben het voornemen uitgesproken dat zij een nieuw vervolgfonds willen oprichten, het zogenaamde Fonds IV. De vraag is, kunt u uitweiden over de ervaringen? Daarover hebben we iets gehoord. Kunt u toch uitweiden over de ervaringen, behaalde rendementen en de overige relevante aspecten in het Chemelot Ventures Fonds? Concreet, wat was de trigger voor een vervolgfonds? We lezen ook dat er gestreefd wordt naar een totale fondsomvang van € 60 miljoen. Momenteel bedraagt dit € 45 miljoen. Er zijn gesprekken gaande met het Europees Investeringsfonds en het Dutch Future Fund. De vraag die wij daarover hebben, wat is de status van die gesprekken? Hoe groot is de kans dat zij toetreden op korte termijn?

Dan een andere, dit Fund kent een totale looptijd van twaalf jaar, lezen we, en een actieve investeringsperiode van zes jaar die maximaal twee jaar kan worden verlengd. In de laatste zes jaar, de exitperiode, lezen we, kunnen geen nieuwe investeringen meer plaatsvinden. De vraag die wij daarbij hebben, kunt u ons meenemen in de exitstrategie, die volgens mij ook in Sturing in Samenwerking 3.0 staat. Kunt u ons meenemen in de exitstrategie die de Provincie Limburg voor zichzelf heeft uitgewerkt betreffende deze investering?

Daarnaast lezen we niets, ik ben bijna aan de afronding voorzitter, over de mogelijke Intellectual Property (IP). De vraag is, zijn er afspraken gemaakt met de overige aandeelhouders over hoe om te gaan met participaties en hun toekomstig te genereren IP? We nemen tenminste aan dat IP immers een onderdeel is van alle onderhandelingen bij investeringsproposities. Als laatste, we lezen dat aandeelhouder LIOF om voor haar moverende redenen in twee tranches tot de € 10 miljoen investering gaat komen. De vraag is, is dit scenario ook bekeken voor de Provincie Limburg? Is het feit dat RVO instapt daarop nog van invloed? Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Dank u mijnheer Thewissen. Mijnheer Paas.

50PLUS (Paas): Ja, dank u wel voorzitter. PS wordt gevraagd voorzitter, wensen en bedenkingen omtrent het deelnemen in een nieuw op te richten entiteit ten behoeve van Brightlands Venture Partners Fund IV kenbaar te maken.

Financiën, Economische Zaken en Bestuur – 22 januari 2021 (Openbare vergadering)

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

In het Statenvoorstel staat aangegeven dat Provinciale Staten bij de vaststelling van het Missiegedreven Economisch Beleidskader op 29 juni 2020 reeds ingestemd hebben met deelname van de Provincie Limburg aan dit vervolgfonds met de daartoe benodigde financiële risicoreservering van € 1 miljoen. Daarover hoeven we het vandaag dus niet meer te hebben. In het Statenvoorstel wordt verder aangegeven wat de redenen zijn voor de Provincie om deel te nemen aan de nieuwe entiteit, maar er wordt niet aangegeven onder welke condities dat gaat gebeuren. Op pagina 8 van het Statenvoorstel, onder het kopje 6.4 Financiële kenmerken en doelen, wordt aangegeven dat de Provincie Limburg kennelijk een bedrag van € 10 miljoen in het fonds stort. Er wordt nergens in de documenten aangegeven waar dit bedrag vandaan komt, dus uit welke posten dit betaald wordt en onder welke condities, voorwaarden dat gaat gebeuren. Voorzitter, 50PLUS vraagt zich af hoe PS nu wensen en bedenkingen kenbaar kunnen maken ten aanzien van deelname aan de nieuwe entiteit, als zij geen zicht hebben op onder andere de financiële voorwaarden waaronder deze deelname plaatsvindt. Er wordt een heel betoog op papier gezet over mogelijke risico's, maar nergens staat dat het bij die risico's gaat om een bedrag van € 10 miljoen. Voorzitter, GS besluiten zelfstandig of ze wel of niet deelnemen aan de nieuwe entiteit. Daar gaan PS niet over. Zijn GS echter voornemens deel te nemen aan de nieuwe entiteit, dan dienen ze wel op basis van artikel 158 lid 2 van de Provinciewet PS te vragen hun wensen en bedenkingen ten aanzien van de voorgenomen deelname kenbaar te maken, maar dan moeten PS, voorzitter wel weten waar zij hun wensen en bedenkingen tegen kunnen richten. Dat voorzitter, mis ik in het Statenvoorstel. Is het mogelijk dat de Gedeputeerde hier enig licht in de duisternis kan brengen, waarbij ik hoop dat de Gedeputeerde niet naar de geheime stukken die ter inzage liggen verwijst, want de hoogte van de deelname aan de nieuwe entiteit en de begrotingspost waaruit de deelname wordt gefinancierd zijn naar mijn mening niet geheim. 50PLUS, voorzitter, staat positief tegenover de oprichting van de nieuwe entiteit, zeker gezien de prima resultaten die behaald zijn. Ik heb ten slotte nog een vraag voorzitter. In het Statenvoorstel staan de risico's onder elkaar vermeld, waarbij wordt aangegeven dat voor de beheersing van deze risico's in de administratieve organisatie en interne controle van het fonds adequate beheersmaatregelen worden getroffen, passend binnen het Provinciale kader Sturing in Samenwerking (SIS) 3.0. Mijn vraag is voorzitter, hoe en met welke bevoegdheid de Provincie in de nieuwe te vormen entiteit, een rechtspersoon adequate beheersmaatregelen wil treffen. Tot zover voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u mijnheer Paas. Mijnheer Van Wageningen.

D66 (Van Wageningen): Dank u wel. Wat D66 betreft, mag de Provincie Limburg de functie van durfkapitaalverstrekker blijven vervullen, omdat we op die manier kapitaal laten werken, zowel maatschappelijk als financieel. Omdat het durfkapitaal is, moet ik wel erbij zeggen 'hopelijk'. Het is een risico natuurlijk. We stemmen in met de exitstrategie. Ik heb het zo begrepen dat we na zes jaar niet meer investeren en beginnen met verkopen en na twaalf jaar alles verkopen en liquideren. Als dat de exitstrategie is, dat heeft wel voordelen. Ik weet niet of het een wens is, zoals bedoeld in de Provinciewet, maar om doel en ook exitstrategie, als we zo'n besluit nemen, ook echt een onderdeel te laten zijn van het besluit. Dat staat er in ieder geval bij, maar dat is niet een beslispunt van de Staten. Het zou eigenlijk wel mooi zijn om er wel een beslispunt van de Staten van te maken, want dan weet je ook wanneer er afgeweken wordt van een Statenbesluit en wanneer dus bijsturing gewenst is. Dus ik, mijn vraag, mijn reactie is, ik formuleer het niet als een wens in de zin van wensen en bedenkingen.

Dan bedankt voor het antwoord wat ik al kreeg over wat de risicopositie van Seed Capital is. Dat is Financiën, Economische Zaken en Bestuur – 22 januari 2021 (Openbare vergadering)

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

trouwens het Rijk en niet de Provincie. Het opent wel de vraag, omdat dit niet in het oorspronkelijke verhaal stond, zijn de risicoposities van de andere partners in het fonds, dus DSM, Rabobank en LIOF, gelijk aan die van de Provincie? Of hebben die ook nog verschillende posities als er verliezen of winsten optreden? Dat is gewoon een vraag.

Dan de vraag, richt dit fonds zich echt op de campussen of op het Brightlands 'ecosysteem' tussen aanhalingstekens? Want uit oogpunt van politieke controle zien we wel liever dat het duidelijk is of iets nu aan een campus kan worden toegeschreven of niet. Bijvoorbeeld, ik noem maar even een extreem voorbeeld. Een farmaceutische startup die zich dan in Lanaken wil vestigen, vlakbij het ecosysteem Brightlands Health Campus Maastricht, of in Kerkrade waar veel distributie van medicijnen zit bijvoorbeeld. Is dat dan onderdeel van de campus omdat het onderdeel is van het ecosysteem of formuleren we dat enger? Bij ieder punt wat we weer besluiten over de campussen of wat daarmee samenhangt, komt die vraag telkens bij ons op. Het zou mooi zijn als het College daar een keer duidelijkheid over kan geven. Inderdaad, normaal zouden wij om de inbreng van intellectueel eigendom vragen, maar in dit geval gaat het om investeringen in mede-eigendom van het bedrijf als geheel. Dan vloeit de waardeontwikkeling van intellectueel eigendom vanzelf terug naar de publieke middelen, als het weer verkocht wordt. Ik zie al een knikje, maar als ik het zo goed interpreteer dan is het wat ons betreft, wat dat betreft helemaal akkoord, want dat is het doel van D66 Limburg. Als deze vragen dus bevredigend worden beantwoord, dan verwacht ik dat we geen wensen en bedenkingen hebben en kan het wat ons betreft een hamerstuk zijn.

De voorzitter: Dank u mijnheer Van Wageningen. Mijnheer Baneke.

GroenLinks (Baneke): Dank u wel voorzitter. Ja, ook wij zijn best gelukkig met dit voorstel, zeker omdat het voor een groot gedeelte gaat over circulaire economie. Wel meteen een vraag daarover. Wij zijn natuurlijk voor een vijfde partner in het construct en ik begreep net uit de presentatie dat het construct ook nog eens een minderheidsaandeelhouder is in allerlei deelnemingen. Hoe houden wij de vinger aan de pols dat wij ook daadwerkelijk die doelstelling, die wij als Staten hebben geformuleerd rond circulaire economie en investeringen daarin kunnen waarmaken met het investeren in dit fonds en investeringen door dit fonds, ook op de wat langere termijn? Mijn tweede vraag was in analogie van de heer Paas. Ik zie een stuk verantwoording van € 1 miljoen van de totale investering van € 10 miljoen. Waar komen die andere € 9 miljoen vandaan? Dat was alles, voorzitter.

De voorzitter: Dank u mijnheer Baneke. Mijnheer Van Caldenberg.

De SP (Van Caldenberg): Ja voorzitter, dank u wel. Als je dit soort risicovolle fondsen opricht om daarmee investeringen te doen, dan moet je daar verstandig mee omgaan en dan moet je ook nadenken over, hoe ga ik daaruit? De heer Van Wageningen heeft daarover al iets gezegd. Dat is zo, want uiteindelijk is dit wel geld van de burger, wat wij risicovol gaan investeren. Daar moeten wij in ieder geval dan de overtuiging van hebben dat dit goed terecht komt. Gelet op de resultaten die tot nu toe bereikt zijn, is dat zo, maar ik vond de gedachtegang van de heer Lodewijks eigenlijk wel interessant, want hij zei, dit richt zich met name op Chemelot en op een gedeelte Agrifood in Maastricht. Maar als het gaat over dat ondergeschikte van die dataontwikkeling en die robotisering, noem het maar op, startups die zich op een andere campus bevinden en dan hebben we het met name over de campus in Heerlen, die zitten eigenlijk niet hier direct aan en wat interessant zou kunnen zijn, is om te kijken, hoe kun je daar nou ontwikkelingen gaan stimuleren. Dat zou kunnen met

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

dit fonds. Ik weet niet of het daarvoor bedoeld is, maar het zou ook kunnen met een ander fonds, want dat we daar een vliegwiel nodig hebben, erkennen we ook wel met zijn allen. En dat dat voor die campus geldt en misschien daarmee ook nog wel voor die regio, zijn we het ook wel over eens. Dus ik ben benieuwd hoe het College daartegenaan kijkt, of we daar met dit fonds iets mee kunnen of dat we een ander fonds in het leven moeten roepen. We hebben natuurlijk ook nog bijvoorbeeld het LBDF, het Limburg Business Development Fonds, die doen de wat kleinere zaken, maar dit zijn wel zaken waarnaar we moeten kijken.

Ja, tot slot, mij zou het ook wel heel wat waard zijn als we gingen kijken, hoe kunnen wij nou ook in bijvoorbeeld iets als de zorgsector investeren met dit soort fondsen. Daar heb ik het dan maar eens over. Dat hoeft niet per se met dit fonds, maar er zijn best wel de nodige ontwikkelingen in de zorg waarbij we een versnelling zouden kunnen aanbrengen, waarbij we allerlei zaken kunnen doen. Dat wil niet zeggen dat ik per se het systeem van marktwerking omarm hier, maar we zitten er nu eenmaal mee. Als je het gaat hebben over waar investeer je nu in en wat is nou de basisinfrastructuur en waar is het in ieder geval waard in om ook op de langere termijn te investeren, dan zou dat ook daar kunnen zijn. Ik zou eigenlijk graag een reactie van de Gedeputeerde krijgen hoe we daarmee om kunnen gaan.

Voor wat betreft dit, ik heb denk ik een of twee wensen aangegeven, maar ik weet niet of we die als zodanig moeten formuleren. Laat dat maar even een reactie zijn.

De voorzitter: Dank u mijnheer Van Caldenberg. Dan geef ik nu het woord aan de Gedeputeerde, mijnheer Van den Akker. Mijnheer Van den Akker, aan u het woord.

Gedeputeerde Van den Akker: Dank u wel voorzitter. Ook mede namens collega Burlet, ook dank voor uw inbreng in eerste termijn en de flexibiliteit om deze extra vergadering te beleggen, ook met uw voorzitter en de Griffie, want toen 23 december de beschikking van RVO op de mat viel, dat de lening door RVO van € 10 miljoen kon worden verstrekt, met alle risico's, natuurlijk ook voor de belastingbetaler van het Rijk van dien, stond daarin ook opeens de termijn van acht weken genoemd om alles in orde te maken en dat betekent dat wij voor 16 februari, voor die eerste closure, alles in orde moeten maken en u in de gelegenheid stellen om wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Dus het is heel fijn dat we vandaag met elkaar deze extra Statencommissie kunnen hebben. Ook dank natuurlijk voor de inbreng en wat al aan vragen beantwoord is door de heer Bruens namens Brightlands Venture Partners.

Dan zal ik ingaan op de vragen die door de fracties zijn gesteld. De heer Lodewijks ging daar eigenlijk al op in. Wat is nu de reden dat hier al de behoefte in was en de behoefte in het Missiegedreven Economisch Beleidskader en ook bijpassend bij de Beleidskaders Landbouw en Circulaire Economie? Enerzijds is er een tekort aan scale-up funding in Limburg. De media, daar hebben we bij het laatste voorstel over de Smart Services Campus ook gehad, terwijl je juist ook wilt doorbouwen op en rond de campussen en dan moet het niet stoppen bij de startups, maar moeten de scale-ups juist kunnen doorgroeien. Het voorbeeld van Lonza werd genoemd. Natuurlijk overgenomen door PharmaCell. Het begon op de Health Campus en is doorgesloegen op de Chemelot Campus en is enorm groot geworden. Dat geldt natuurlijk ook voor een bedrijf als Mosa Meat. Dat betekent dat je daar ook fondsen voor durfkapitaal in moeten kunnen investeren om te zorgen dat die achterstand die Limburg heeft ten opzichte van andere provincies en de rest van Europa, om die in te kunnen lopen.

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

Dat betekent ook dat we natuurlijk inderdaad een gewaagde sprong hebben genomen om die aanvraag bij RVO, die zich richt op het gebied van circulair klimaat, in te dienen, maar die dan eigenlijk het volledige bedrag dat mogelijk is, de volledige € 10 miljoen als lening heeft toegekend. Maar het heeft wel een bepaalde focus en ook de focus die aansluit bij het Missiegedreven Economisch Beleidskader, namelijk op gezondheid en op klimaat. Klimaat, energie, circulariteit, kortom een vergroening van de economie. Dat betekent tegelijkertijd, ik kader dat maar even in voorzitter, dat voor de andere punten, de heer Lodewijks vroeg ook naar hoe het zit met de initiatieven rond Artificial Intelligence. Dat je daar inderdaad via de andere fondsen, bijvoorbeeld het Limburgs Business Development Fonds, maar ik denk ook aan de onlangs door het Rijk door de toegangspoort toegelaten initiatieven rondom Artificial Intelligence voor het Nationaal Groeifonds, moet gaan putten. Daar komt dus via het Rijk ook heel veel kapitaal voor beschikbaar en er is inderdaad het vliegwiel voor nodig zoals de heer Van Caldenberg schetst, maar dat gebeurt niet middels dit fonds. Het is ook zo dat de zorgsector, en dat staat ook op pagina 6 van het Statenvoorstel, één van de sectorfocussen betreft als je het hebt over gepersonaliseerde geneeskunde en medische technologie. De regeneratieve geneeskunde, een ander voorstel dat ook is doorgelaten via de toegangspoort voor het Nationaal Groeifonds en biomedische materialen en ook gezond voedsel en voer. En ook via de processen daarvan rond cel- en weefselkweek. Dus er zit een klimaat-circulaire component en een gezondheidscomponent in. Er staat ook op pagina 6, want een aantal fracties stelde de vraag, is het alleen op de campus of ook net daarbuiten? Er staat inderdaad dat het een belangrijke bijdrage levert aan vervolfinanciering van spin-offbedrijven op de Brightlands campussen, bijvoorbeeld de life sciences met de sectorspecifieke uitdagingen en het acquireren van het financieren van nieuwe vestigingen van ondernemingen op en rondom de campussen. Dus het is niet heel strikt: als je buiten de campusgrens valt dan val je erbuiten. Het kan ook rondom, maar de focus zit met name rond de sectoren.

Dan had de heer Lodewijks de vraag over de relatie met de andere fondsen. Zoals gezegd, de twee bestaande fondsen Limburg Ventures en Chemelot Ventures zijn al in de beheerfase en dat is ook de reden dat we nu met dit voorstel naar u toekomen. Er kan geen nieuw kapitaal in nieuwe bedrijven worden gestoken, dus is het nu tijd voor het nieuwe fonds. En het reeds bestaande fonds, Agrifood, zit op meer relatief vroege en kleine investeringen, dit gaat om grotere. Het is wel zo dat ook de Agrifoodsector dit fonds, fonds vier zeg ik even gemakshalve, qua omvang en stadium ook niet passen bij het fonds en ook niet voldoen aan de RVO. Criteria juist omdat ze ook kunnen passen bij meer dan één campus. De heer Lodewijks had ook een vraag gesteld over de toegang voor andere investeerders. Ja, er kunnen inderdaad na de closingtermijn van het eerste jaar nieuwe investeerders toetreden, dat is de zogenaamde tweede closing. En het Dutch Future Fund, samenwerking tussen Invest-NL en het Europees Investeringsfonds is inderdaad de eerstvolgende die in de rij staat voor die € 15 miljoen. Om antwoord te geven op de vraag hoe het met die gesprekken staat, is het zo dat er meerdere gesprekken zijn gevoerd, maar nog geen harde afspraken zijn gemaakt. Dus dat is ook de bedoeling dat die tijdens de tweede closure gaat toetreden. U citeerde ook: 'de vergroting via het Future Fund moet volhardend opgevolgd worden.' En dat betekent ook dat we willen dat Brightlands Venture Partners zich maximaal zal inspannen om de cofinanciering via het Dutch Future Fund binnen te halen en het Europees Investeringsfonds is de beheerder daarvan. Een aantal fracties stelde vragen over hoe ga je als Provincie de vinger aan de pols houden. Nou, dat komt als je aandeelhouder wordt in de nieuwe entiteit, een bv, doe je dat natuurlijk via de aandeelhoudersrol. Dus bij de voorbereiding en tijdens de aandeelhoudersvergaderingen.

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

Natuurlijk moet het fondsmanagement ook aan ons gaan rapporteren en u als Provinciale Staten houdt er ook controle op via de reguliere planning- en controlcyclus in de rapportages van de jaarrekeningen en de begroting. En natuurlijk op moment dat er echt iets aan de hand is ook via ons College, via de actieve informatieplicht als er iets is wat niet conform zou zijn.

De voorzitter: Mijnheer Baneke.

GroenLinks (Baneke): Dank u wel voorzitter. Ik begrijp het antwoord van de Gedeputeerde, maar mijn vraag richt zich meer over wat de zeggingskracht van de Provincie in de totale investering is. Wij hebben een investering lopen met een bepaald uitgangspunt, maar wij zijn natuurlijk al met al slechts een kleine speler als ik dit geweld zo beluister in de financiering. Dus in hoeverre hebben wij dan nog zeggingskracht in het totaal.

De voorzitter: Mijnheer Van den Akker.

Gedeputeerde Van den Akker: Ja voorzitter, in de besluitvorming rond uiteindelijk de aandeelhoudersvergaderingen over de governance van het gehele fonds, alleen het fondsmanagement, uiteindelijk zit ook dus de Provincie niet bij elke entrance en exit erbij aan tafel want dan zou je het hele fondsbeheer in eigen huis gaan doen en dat is hier niet de bedoeling. Ik zal de heer Vonken van cluster Financiën ook vragen een aantal meer technische vragen zo meteen te beantwoorden, onder andere over de vraag die was gesteld over de technostarters. Als het gaat om de vraag over het aantrekken van bedrijven, dat is zeker natuurlijk een doelstelling. Dat staat ook in paragraaf 5 van het Statenvoorstel genoemd: doorgroei van Limburgse initiatieven mogelijk maken. Ook in antwoord op de vraag van de PVV-fractie, dat zijn dus ook met name juist startups, scale-ups die hier ontstaan en hier moeten kunnen doorgroeien. Want wat je niet wil, is dat je prachtige startfaciliteiten rondom die campussen hebt, maar bij gebrek aan doorgroeikapitaal de bedrijven het maar elders gaan zoeken en daarmee je kennis en je mensen uit Limburg gaan vertrekken. Laat ik meteen uw vraag ook over de andere regelingen erbij pakken, zeker in deze crisistijd. Want een hele hoop startups konden het natuurlijk ook, bijvoorbeeld die begin vorig jaar zijn gestart, niet redden met het eerste pakket aan crisismaatregelen van het kabinet in de coronacrisis want ze hadden nog geen referentieomzet van het voorgaande jaar. Daardoor is er de corona-overbruggingslening gekomen voor startups, mede uitgevoerd door LIOF en het ministerie van Economische Zaken. En de mkb-innovatieregeling topsectoren, de midregeling die u noemde, dat is eigenlijk niet vergelijkbaar omdat dat inderdaad een subsidieregeling is voor innovaties vanuit bestaande bedrijven. Dus het kan zijn dat uiteindelijk een startup, scale-up doorgroeit naar een volwassen bedrijf en als die dan een nieuwe innovatie doet een aanvraag kan indienen voor de midregeling. Maar het is ook niet de bedoeling dat op alle mogelijke manieren de bedrijven zelf met overheidsfinanciering gaan stapelen. Dat zou ook te veel risico met zich meebrengen.

De heer Bulet is hier ook, dus ik ga aan hem vragen, met permissie, om straks de vraag over het initiatief van circulair rond plastic te beantwoorden en wat daar de stand van zaken is. Het nieuwe kader Sturing in Samenwerking 3.0, dat u twee weken geleden heeft besproken in deze commissie, wordt leidend en we gaan conform dat beleidskader ook de nieuwe entiteit inrichten. Mochten daar wijzigingen in optreden dan zullen we u daarvan op de hoogte stellen. Het is inderdaad zo, zoals ook de heer Bruens heeft toegelicht, dat verliezen in eerste instantie door RVO gedragen worden in de verhouding als gesteld.

Financiën, Economische Zaken en Bestuur – 22 januari 2021 (Openbare vergadering)

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

Ze dragen 50% bij, maar ze krijgen in wezen 25% terug en ze zijn eigenlijk eerste risicodragers. De multipliers. Een aantal fracties van u maakte daar ook een opmerking over. Onder andere de PvdA en Samen Voor Limburg. Het is inderdaad op basis van wat in het verleden gerealiseerd is en daarom wordt er natuurlijk ook met verschillende scenario's gewerkt. Het is ook echter zo dat zelfs op basis van de slechtste scenario's er altijd nog positief rendement is en dat zal dan minder snel liggen op de gemiddelde 15% op basis van de eerdere fondsen. De heer Thewissen stelde ook een vraag over de doelstellingen die zijn uitgewerkt in het Fondsplan. Het Fondsplan, mijnheer Thewissen, ligt sinds vorige week ter inzage en ook nog steeds tot en met de Statenvergadering. U stelde één vraag over RVO en de terugkoppeling over de voortgang. Er staat daar ook het een en ander over dat ter inzage ligt, maar mijn vraag aan u zou zijn, maar dat kan anders wel per tweede termijn, wat wilt u precies weten over het verkeer tussen fondsmanagement en RVO of heb ik die vraag niet helemaal begrepen? Dat komt anders in tweede termijn. Ik zal de heer Vonken vragen om zo even in te gaan op de flexibiliteit van de fondsdoelstellingen, want je krijgt alleen het deel van het durfkapitaal als het binnen die doelstellingen valt. Als gezegd, wat is de reden dat we met dit fonds komen, dat is omdat de voorgaande fondsen zijn uitgeput. U stelde ook een vraag, mijnheer Thewissen, over de exitstrategie. De verwachting is inderdaad dat je binnen twaalf jaar kunt uitreden en dat daarom ook die termijnen van investeren, eerste zes jaar beheerfase, tweede zes jaar daar met de totale participatie vanuit het fonds, binnen twaalf jaar beëindigd is. Het intellectual property zit bij de ondernemingen zelf en, zoals de heer Van Wageningen al betoogde, betekent dat ook uiteindelijk bij de uittreding, de revenuen van die p-opbrengsten, verkoopbeheer voor het stuk bij de aandeelhouders terecht komen. LIOF neemt inderdaad in twee tranches deel en, voor zover me bekend, is bij de Provincie in ieder geval niet onze overweging geweest om ook in twee tranches deel te nemen.

Onbekende Spreker: Voorzitter? De vraag is, kunt u onderbouwen waarom niet?

Gedeputeerde Van den Akker: Ja voorzitter, dat heeft ook met een soort trigger te maken van deelname van anderen, bijvoorbeeld DSM. DSM heeft bijvoorbeeld de positie gesteld: wij willen € 10 miljoen inbrengen op het moment dat de Provincie ook € 10 miljoen inbrengt. Dus het is ook een beetje van wie als eerste over de dam is en dan helpt het natuurlijk ook dat RVO zegt: wij doen ook met € 10 miljoen mee en in een financieel sterkere positie. Aantrekkelijkere positie voor ons. Dus dat zijn daarbij de overwegingen. Mijnheer Paas terecht dat u de vraag stelt van die € 1 miljoen risicoreservering, maar wat staat er nou tegenover? En daartegenover staat dat de Provincie participeert in het deelnemen. Dus via een participatie van € 10 miljoen en dat is waar inderdaad Gedeputeerde Staten toe bevoegd zijn mits natuurlijk binnen de kaders van risicoreservering Sturing in Samenwerking en bij nieuwe entiteiten ook deelnemingen waarvoor u wensen en bedenken kenbaar kunt maken. Voor zover mij bekend zijn die wensen en bedenkingen vormvrij. Dus wij hebben niet aan u een lijstje voorgelegd waar die aan zouden moeten voldoen. En de beheersmaatregelen zijn als gezegd via SIS 3.0.

De voorzitter: Mijnheer Paas.

50PLUS (Paas): Ja voorzitter, mijn opmerking had betrekking op het feit dat die € 10 miljoen niet in het stuk staan. Die staat opgesomd, 6.4, maar er wordt helemaal niet in het stuk verwezen naar die € 10 miljoen. Die € 1 miljoen wordt vijf keer genoemd, maar die € 10 miljoen staat twee keer in een opsomming in het stuk.

Financiën, Economische Zaken en Bestuur – 22 januari 2021 (Openbare vergadering)

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

Maar je moet toch, als je wensen en bedenkingen vraagt aan PS, onderbouwen waar die € 10 miljoen vandaan komen? En hoe je daarnaar kijkt. Dat mis ik in dat stuk. Dat was mijn opmerking. Ik vind toch dat het in het stuk moet staan. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Dank u mijnheer Paas.

Gedeputeerde Van den Akker: Ja voorzitter, het staat een paar keer genoemd. In de opsommingslijsten van de bijdrage van de verscheidene partners. En omdat u de risicoreservering ook bij de vaststelling van het beleidskader al beschikbaar heeft gesteld, is daar verder niet op ingegaan. Als u het in het Ontwerpbesluit nog expliciet benoemd wil hebben, dan kunnen we daar natuurlijk voor zorgen voor 5 februari, maar dat wacht ik even in tweede termijn af. Voor de helderheid, voor de volledigheid. De vraag van de heer Van Wageningen. Campus of campusecosysteem, daar ben ik op ingegaan. Risico voor DSM, LIOF en Rabobank is onder dezelfde voorwaarden als de Provincie Limburg.

De voorzitter: Mijnheer van Wageningen.

D66 (Van Wageningen): Het is ook voor de tweede termijn. We hebben in overweging gegeven om de exitstrategie onderdeel te laten zijn van het besluit dat vast staat te nemen, dus gewoon een besispunt voor de Staten. Hoe staat u daar tegenover? Dat is een vraag uit de eerste termijn en als die beantwoord wordt hebben we waarschijnlijk geen tweede termijn nodig, dus daarom doe ik het ook op deze manier.

De voorzitter: Mijnheer Van den Akker gaat ...

Gedeputeerde Van den Akker: Volgens Sturing in Samenwerking 3.0 moeten Provinciale Staten ook in de gelegenheid worden gesteld om weer wensen en bedenkingen kenbaar te maken als wij uittraden bij een deelneming. Dus in wezen zijn dat de kaders voor de exitstrategie. De generieke kaders bij deelnemingen.

D66 (Van Wageningen): Dat is een kader, mag het? Sorry voorzitter.

De voorzitter: Natuurlijk.

D66 (Van Wageningen): Dank u wel. Dat is een kader voor exitstrategie maar per besluit stel je, zou mijn voorstel zijn, de werkelijke exitstrategie vast. Het staat hier ook eigenlijk wel in en we zijn ermee akkoord, maar het zou een goede gewoonte worden voor deze Provincie denk ik dat als we een besluit nemen over een deelneming dat we dan ook iets zeggen over: bij dat besluit hoort dan ook, jazeker we nemen een besluit. De Provincie neemt in ieder geval een besluit, laat ik het zo zeggen. Ja, dank u wel. De Provincie neemt wel degelijk een besluit en als onderdeel van dat besluit zou het mooi zijn als de exitstrategie expliciet daarin wordt benoemd. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Van den Akker gaat u verder. Ik wil u er wel op wijzen dat de tijd dringt. U heeft 27 minuten. Eén, twee, drie mensen nog ...

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

Gedeputeerde Van den Akker: Ja voorzitter, ik was volgens mij wat mij betreft klaar. De exit van het fonds is na twaalf jaar dus dat is ook een deel van de strategie. De heer Vonken zal ook nog een paar vragen beantwoorden, maar eerst de heer Burlet voor de vragen over circulair.

Gedeputeerde Burlet: Dank u wel.

De voorzitter: Aan u het woord.

Gedeputeerde Burlet: Ja ik hoorde de vraag over dat bedrijf Attero. Aan de ene kant ben ik ontzettend blij dat u nu afval ziet als waardevolle grondstof. Ik vind het heel mooi als invalshoek, maar het is dat Attero op de locatie kunststofafval, die moeilijk te recyclen zijn, gaat herbewerken met bio-pyrolyse tot grondstoffen voor de krakers. Het bedrijf gaat dus gebonden worden aan de krakers op de locatie zelf. Dus mooier kun je het eigenlijk niet hebben en ook de binding is natuurlijk uitstekend. Je kunt niet zomaar weggaan want dan is je hele infrastructuur weg qua grondstoffen, je hele fabriek is weg. Dus wat dat betreft is het juist een voorbeeld van waar je precies dat bereikt wat je wilt nastreven, de grondstoftransitie voor Chemelot via de hulp van een extern bedrijf uit een ander land dat hier de investering doet. Dat is eigenlijk een heel goed voorbeeld. En misschien heel kort even de vraag van de heer Baneke over: hoe kunnen we zien dat circulair onze doelstellingen behaald worden. Er is een kader goedgekeurd ... Ik snap uw vraag, maar dat is inderdaad best wel ingewikkeld want het is een tussenstadium. Het bedrijf heeft zich al een keer gekwalificeerd blijkbaar om een bepaald stadium te bereiken en hier gaat het over het doorstarten vaak of in een startfunctie. Maar het is wel zo, ik denk dit fonds ergens een schakel vormt tussen al die verschillende financieringsmogelijkheden. Het Circulair Beleidskader, het LIOF, het LEF ergens daartussenin zit dan dit fonds en naderhand dan natuurlijk de Rijks- en de grotere Europese Fondsen. Maar de vraag is best wel goed gesteld, alleen is het moeilijk die direct te beantwoorden. Maar het bedrijf heeft zich meestal al gekwalificeerd als ze hiervoor in aanmerking komen. Dat was het voorzitter.

De voorzitter: Dat was het? Nu mijnheer Vonken? Mijnheer Vonken aan u het woord.

De heer Vonken: Ja dank u voorzitter. Ik zal een aantal meer technische vragen voor mijn rekening nemen, te beginnen met de passage onder risico's in het Statenvoorstel, waarom we zo rigide omgaan met de doelstelling en het kapitaal wat daaraan gekoppeld is. Wat hier in feite staat, is dat er een langjarig commitment aangegaan wordt. De looptijd van het fonds is twaalf jaar en we sturen het aan u als Staten ook aan de voorkant via het investeringsreglement. Dat is in feite het reglement dat de komende twaalf jaar gaat gelden. En mocht er over acht jaar een andere bestuurlijke situatie zijn en andere beleidsvoorkeuren dan zitten we nog steeds in die verbonden partij met het betreffende investeringsreglement. Dat is eigenlijk het risico waarop geduid wordt. We gaan hiermee dus een langjarig commitment aan op het gebied van de focussectoren zoals geduid in het investeringsreglement. Dan was er een vraag over of de voorwaarden, zoals die nu in het investeringsfonds staan, niet te beperkend zijn voor kleinere partijen zoals de technostarters. Het is in het geval van dit fonds een bewuste afweging om ervoor te kiezen iets later in de ontwikkelfase van zo'n deelneming in te stappen. Dan heb je meer zicht op een exit op een bepaalde termijn en je hebt ook meer zicht op de kansrijkheid van die propositie en wanneer er kans is dat die omzet gaat halen op een markt.

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

Dat betekent niet dat de Provincie blind is voor dat type starters, daar hebben we bijvoorbeeld het Limburg Business Development Fund voor en dan kunnen via de POP-regeling subsidies verstrekt worden. En via de POP-regeling ook leningen die een veel hoger risicoprofiel kunnen dragen. Dan was er een vraag van de heer Thewissen over de ervaringen met het huidige fonds. Het huidige fonds presteert goed maar is wel gekarakteriseerd op dezelfde kenmerken als dit fonds, namelijk dat je vaak pas op het einde van de looptijd de exit gaat realiseren. Op basis van de laatste update van het fondsmanagement in de aandeelhoudersvergadering is het verwacht rendement nog 9,1%, dus in lijn met het originele Fondsplan, en op basis daarvan is er goede ervaring met het huidige fonds en de ontwikkelingen daarbinnen. En ook een vraag van de heer Thewissen was hoe de Seed Capital-regeling nu eigenlijk exact werkt. RVO verstrekt een lening, een renteloze lening en zegt eigenlijk dat op het moment dat er inkomsten komen uit de participaties, dan gaat daar in eerste instantie maar 20% terug naar RVO en 80% naar het fonds. Op moment dat het fonds haar eigen investering heeft terugverdiend gaat 50% naar het Rijk en 50% naar het fonds. Op moment dat het Rijk ook haar investering heeft terugverdiend, dan wordt eigenlijk het meerdere, dat moet weer in de verhouding 80/20, dus in het voordeel van het fonds uitgekeerd. Dus in die zin is het een hele gunstige regeling die dus ook op het moment dat er risico's gelopen worden eigenlijk de eerste last dragen. Dat waren volgens mij de technische vragen vanuit mijn kant.

De voorzitter: Dank u. Dan dank ik u voor de reactie in eerste termijn en hiermee gaan we over naar de tweede termijn waarin ik de fracties vraag de wensen en bedenkingen in te brengen. Ik vraag u dit goed geformuleerd te doen. U weet dat we hierover later gaan stemmen. Eerst dient u uw wens, bedenkingen even te mailen naar de commissiegriffier. U ziet het emailadres op het scherm. Voor de tweede termijn geef ik het woord aan mijnheer Van Caldenberg.

De SP (Van Caldenberg): Hamerstuk voorzitter.

De voorzitter: Geen wensen en bedenkingen? Dank u mijnheer Van Caldenberg. Mijnheer Baneke.

GroenLinks (Baneke): Ik sluit me aan bij mijn buurman.

De voorzitter: Prima. Mijnheer Paas.

50PLUS (Paas): Ja voorzitter wij lezen op pagina 11 van dit Statenvoorstel iets over Treasury en de KPI's. Dat is het derde gedachtebolletje op pagina 13, als we die nou eens overnemen. Daar staat precies in waar in ieder geval de investeringen aan zouden moeten voldoen. Dus als we dit overnemen, zou ik al tevreden zijn. Het zijn vier bolletjes op pagina 13. Ik kan het ook mailen naar de griffier, dat is verder geen probleem.

De voorzitter: Dank u.

De PvdA (El Attal): Ik heb verder geen wensen en bedenkingen.

Samen voor Limburg (Thewissen): Wij hebben in die zin geen wensen en bedenkingen. Ik heb de vraag gesteld omdat GS in de rol van aandeelhouder periodiek terugkoppeling krijgt van de behaalde resultaten van het fund. Wij hebben gevraagd of dat onder extra werk of gedoe ook mogelijk is dat Financiën, Economische Zaken en Bestuur – 22 januari 2021 (Openbare vergadering)

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

beheer ook die informatie krijgt. Als ik het goed begrepen heb, heb ik de Gedeputeerde horen zeggen, verwees hij naar jaarstukken of jaarrekening, is daarmee het antwoord nee want een aandeelhouder, een rol van aandeelhouder wordt natuurlijk vaker geïnformeerd. Dus graag even nog een concreet antwoord daarop of dat ik dat verkeerd begrepen heb. Mijn college Bart Smeets zal nog de geheime stukken gaan bekijken. Wij staan in principe hier positief tegenover, maar we willen wel nog even de geheime informatie aanzien. Dus voor ons zou het op dit moment een bespreekstuk zijn.

D66 (Van Wageningen): Nee ik heb geen behoefte aan een tweede termijn en wat ons betreft zou het een hamerstuk kunnen zijn want we hebben geen wensen en bedenkingen.

De voorzitter: Dank u. Mevrouw Depondt.

Het CDA (Depondt-Olivers): Wij hebben geen wensen en bedenkingen en wat ons betreft is het ook een hamerstuk.

De voorzitter: Dank u. Mijnheer Grippeling.

De PVV (Grippeling): Dank u voorzitter. Voor ons ook, we willen graag eerst de nodige informatie inzien van Seed Capital wat onder de oplegging van geheimhouding ter inzage ligt. Die informatie zal dan eventueel ter overweging worden meegenomen voor de Statenvergadering van 5 februari dus het is een bespreekstuk.

De voorzitter: Dank u.

De VVD (Lodewijks): Ja ik heb geen wensen en bedenkingen op dit stuk. De presentaties waren helder. Ik denk ook de resultaten van het fonds in het verleden, die zagen er goed uit en het management ziet er ook goed uit wat dat betreft met goede perspectieven om goede resultaten te presenteren voor de komende tijd. Ik heb buiten dit voorstel een wens en dat is, zoals ik aangaf in de eerste termijn, dat ik graag meer expliciet aandacht wil hebben in het economisch beleid van de Provincie voor technostarters en scale-ups zodat we kunnen zien hoe het vestigingsklimaat zich ontwikkelt, wat de resultaten zijn en waar we eventueel als Provincie innovatieve suggesties hebben om bij te sturen. En dat impliceert ook dat we om de zoveel tijd tijdig geïnformeerd worden hoe het met technostarters en scale-ups gaat. En die wens hoorde ik ook eigenlijk bij de anderen alleen zal ik die niet indienen in het kader van dit voorstel, maar ik hoop wel dat GS hier positief tegenover staat. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u mijnheer Lodewijks. Dan geef ik nu het woord aan mijnheer Van den Akker in de tweede termijn. Mijnheer Van den Akker het woord in tweede termijn.

Gedeputeerde Van den Akker: Dank u wel voorzitter. Dank voor de inbreng in tweede termijn. De heer Paas stelde nog een vraag over de KPI's, genoemd op pagina 11, de conclusie vanuit het treasury-advies. Ik kan, of u dat nu apart in een wens zet, misschien is het makkelijker **als ik u nu al toezeg dat wij die aandachtspunten ter harte nemen en ook als standaard meenemen bij de beoordeling en ook binnen SIS 3.0.** Dan de heer Thewissen over de voortgang. Regulier worden uw Staten zowel bij de begrotingsbehandeling als bij de jaarstukken geïnformeerd over de voortgang en Financiën, Economische Zaken en Bestuur – 22 januari 2021 (Openbare vergadering)

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

resultaten van alle deelnemingen. Dat betekent ook, dat is ook normaal gesproken wat we bij deelnemingen twee keer per jaar als aandeelhoudersvergadering hebben die dan doorgaans net daarvoor of in ieder geval het voorafgaande halfjaar kort daarvoor hebben plaatsgevonden. Ik heb u aangegeven in eerste termijn dat als er aanleiding voor is, als de resultaten enorm afwijken of de afspraken zouden afwijken met wat wij hier met elkaar hebben gedeeld, dus overeengekomen, vanuit de actieve informatieplicht wij u natuurlijk tussentijds informeren. Als u nu naar aanleiding daarvan nog bepaalde technische vragen heeft of ook vragen heeft buiten deze openbare vergadering, dan is er natuurlijk altijd de mogelijkheid via mijzelf of via de ambtelijke collega's daar vragen over te stellen en van gedachten over te wisselen. En die vragen ook via de griffier aankondigen. Dan de vraag van de heer Lodewijks over de aandacht voor technostarters en scale-ups. We zijn momenteel bezig met, mede op verzoek van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, over de herkapitalisatie van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen, waaronder het LIOF. Ik stel voor dat we als een al eerder toegezegde presentatie plaatsvindt over het uitvoeringsprogramma van LIOF, dat zou dit kwartaal zijn, dat we bij de volgende reguliere Statencommissie ook ingaan op hoe technostarters en scale-ups een plek krijgen, bijvoorbeeld bij de opvolging van het Limburg Development Fonds.

De voorzitter: Dank u mijnheer Van den Akker. Dan komen we bij de afronding voor wat betreft de wensen en bedenkingen en schors ik even voor ...

Samen voor Limburg (Thewissen): Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Thewissen.

Samen voor Limburg (Thewissen): Nu de Gedeputeerde er toch is, mag ik nog een vraag stellen?

De voorzitter: Maar natuurlijk.

Samen voor Limburg (Thewissen): Naar mijn informatie is door PS al eens gevraagd voor een totaalbeeld van alle betrokkenheid in de Brightlands Campussen, wat daar de status van is. Kunt u daar even antwoord op geven?

De voorzitter: Mijnheer Van den Akker.

Gedeputeerde Van den Akker: Voorzitter, uit mijn hoofd zeg ik in ieder geval dat de betrokkenheid van de Provincie bij de campussen door Gedeputeerde Staten uiteengezet is in een brief van medio oktober, die is op 30 oktober ook besproken. Een flink aantal van uw fracties heeft begin december nog een brief gestuurd onder leiding van mevrouw Depondt, over hoe we hier nu mee verdergaan. Daar is een antwoord voor in de maak. Dat is afgelopen week ambtelijk besproken, dus dat zal u binnenkort bereiken. Daar gaan we dan vervolgens ook met elkaar over in gesprek.

De voorzitter: Dank u. Daar kunt u het mee doen? Dan schors ik nu even de vergadering om de wensen en bedenkingen op te nemen. Vijf minuten, ja? We schorsen de vergadering vijf minuten.

[SCHORSING]

Statencommissie

Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB)

De voorzitter: Dames en heren, ik heropen de vergadering. We hebben moeten constateren dat er geen wensen en bedenkingen zijn ingebracht. We gaan wel even in op de toezeggingen.

T8904

Er volgt in het eerste kwartaal 2021 een presentatie LIOF over technostarters en scale-ups in het kader van het Provinciaal Economisch Beleid.

T8905

De KPI's, zoals opgenomen in het Fondsplan, worden standaard meegenomen in de tussentijdse beoordeling zoals opgesomd op pagina 11 van het Statenvoorstel.

Het wordt, kunnen we concluderen, een bespreekstuk. Dan constateer ik dat het punt afdoende is besproken en ik dank iedereen voor zijn inbreng.

3 Sluiting

Ik sluit bij dezen de vergadering. Bedankt en een goed weekend.

Vastgesteld in de vergadering van 26 februari 2021,

De commissiegriffier,

De voorzitter,

C. Dreezen-Dassen

M. Bosch